

Tr Egwyddr Gymraeg.

A B C ch D Dd E F ff. G ng H i Ll
M N O P Ph R S T Th V W Y.

a b c ch d d d e f f f g n g h i l l m n o
p p h r s t t h v u W y

y llafariaid. a e i o n w y.
y fillafau.

Ab eb ib ob ub wb yb

Ac ec ic oc uc wc yc

Ach ech ich och uch wch ych

Ad ed id cd ud wd yd

Add edd idd odd udd wdd ydd

Af ef if of uf wf yf

Aff eff if of uf wf yf

Ag eg ig og ug wg yg

Ang eng ing ong ung wg yg

Ah eh ih oh uh wh yh

Al el il ol ul wl yl

All ell ill oll ull will yll

Am em im om um wm ym

An en in on un wn yn

Ap ep ip op up wp yp

Aph eph iph oph uph wph yph

Ar er ir or ur wr yr

As es is os us ws ys

At et it ot ut wt yt

Ath eth ith oth uth wth yth.

Tr Egwyddr Gymraeg.

A B C ch D Dd E F ff. G ng H i Ll
M N O P Ph R S T Th V W Y.

a b c ch d d d e f f f g n g h i l l m n o
p p h r f s t t h v u W y

y llafariaid. a e i o n w y.
y fillafau.

Ab eb ib ob ub wb yb

Ac ec ic oc uc wc yc

Ach ech ich och uch wch ych

Ad ed id cd ud wd yd

Add edd idd odd udd wdd ydd

Af ef if of uf wf yf

Aff eff if of uf wf yf

Ag eg ig og ug wg yg

Ang eng ing ong ung wg yg

Ah eh ih oh uh wh yh

Al el il ol el ul yl

All ell ill oll ull will yll

Am em im om um wm ym

An en in on un wn yn

Ap ep ip op up wp yp

Aph eph iph oph uph wph yph

Ar er ir or ur wr yr

As es is os us ws ys

At et it ot ut wt yt

Ath eth ith oth uth wth yth.

EGWYDDORION

A Sylfeini Crefydd gwedi eu
cynnwys mewn *Catechism* byrr yn ôl
cyngor y Cymmanfa o Ddifinyddion
yn eistedd yn *Westminster*, i w arferu trwy
deirnas Loegr, a Thy-
wylogaeth Cymru.

Gwedi eu cyfiethu or Saesonaec
ir *Gambaraec* er llesiad
ieuenctid Cymru.

Yr ail Printiad.

Psal. 34. 11.

*Deuwb blant, gwrandewb arnaf, discaf i chwi osn
yr arglwydd.*

Printiedig yn Llundain gan J. B. tros Edward Brew-
ster ac ydynt i w cael tan Lûn y Cryhir ym
mynwent St. Paul, 1659.

88

E

ai

ya

ba

fi

ye

in

o

Egwyddorion a sylfeini
Crefydd gwedi eu cynnwys
mewn *Catechism* byrr yn ôl
cyngor y Cymmanfa o Ddifi-
nyddion yn eistedd yn *Westminster*, i w
arferu trwy deirnas Loegr a Thy-
wysogaeth Cymru.

G O F Y N.

T B a beib yn bennaf y gwnaethpwyd
dyn?

At. Dyn yn bennaf a wna- *a* 1 Cor. 10. 31.
ethpwyd i ogoneddu Duw *a* Rhuf. 11. 36.
b Psal. 73. 24.
ai fwynhau ef yn draggywydd *b*. hyd wy diw-

Go. Pa reol a roddodd Duw in cyfarw-
yddu ni, mae y gallu ei ogoneddu, ai fwyn-
hau ef?

At. Gair Duw (yr hwn a gynhwy-
fir yn yscrythyrau y ddau Testament) *c* 2 Tim. 3. 16.
yr hwn arnewydd. *c* y dyw yr unig reol Eph. 2. 20.
in hyfforddi ni, pa fodd y mae i ni ei *d* 1 Joh. 1. 3, 4.
ogoneddu ef ai fwynhau *d*.

Go. Beth y mae yr yscrythyrau yn bennaf yn ei ddyscu?

At. Yr yscrythyrau yn bennaf sy'n dyscu, beth sydd i ddyn iw gredu am dduw, a pha ddylediwydd y mae duw yn ei ofyn ar law dyn e.

Go. Beth yw duw?

*e 2 Tim. 1. 13. At. Daw yw yspryd f annherfy-
2c 3. 14. nedig tragwyddol b ac anghyfnawi-
f John 4. 24. diol i yn ei hanfod k ei ddoethineb l,
g Job 11. 7, 8 ei allu m, ei sancteiddrwydd n ei gyfi-
h Psal. 90. 2. awnder, ei ddaioni, ai wirionedd o.
i Jam. 1. 17.*

k Exod. 3. 14. Go. A oes mwy duwiau nag un?

*l Psal. 147. 5. At. Nid oes ond un yn unig, y by-
m Date. 4. 3. wiol, ar gwir dduw p.*

*n Date. 15. 4. Go. Pa sawl person sydd yn y duw-
o Exo. 31. 6, 7. nod?*

*p Deut. 6. 4. At. Y mae tri pherson yn y duwdod,
Jer. 10. 10. y tâd, y mab, ar yspryd glân; ar tri hyn
ydynt un duw, yn unrhyw mewn tyl-
wedd yn gydradd mewn gallu, a gogo-
niant q.*

q 1 Joh. 5. 7. Go. Beth yw ôrdinhadau duw?

*Mat. 28. 19. At. Ôrdinhadau duw ydynt ei
dragwyddol arfaeth ef yn ôl cyngor ei
ewyllys, trwy ba un, er mwyn ei ogo-
niant ei hun, y rhagordeiniodd efe pa
Rom. 9. 22, 23. beth bynnag sydd yn dyfod i ben r.*

Go.

Go. *Pa fodd y mae duw yn ddyn i ben ei ordinbadau?*

At. Duw fydd yn ddyn i ben ei ordinbadau yng vweithredoedd y credigaeth, ar rhagluniaeth.

Go. *Beth yw gweithred y credigaeth?*

At. Gvveithred y credigaeth yw gvaith duw yn gvneuthur i ôb peth o ddim, trwy air ei nerth, mevn yf- Gen. 1. Ben
Heb. 11. 3.
paid chwe diwrnod, ar cwbl yn dda iawn f.

Go. *Pa fed y creawdd duw ddyn?*

At. Duw a greavdd ddyn yn wryvv ac yn fenyw, ar ei edelvv ei hun mevn gvvybodaeth, cyfiavnder, a Gen. 1. 26, 27.
28.
Col. 3. 10.
Ephes. 4. 24.
sancteiddrwydd, gyd ag arglwyddieath ar y creaduriaid f.

Go. *Beth yw gweithredoedd rhagluniaeth duw?*

At. Gvveithredoedd rhagluniaeth Psal. 145. 17.
Psal. 104. 24.
Isa. 28. 29.
x Heb. 1. 3.
Psal. 103. 19.
Mat. 29. 30, 31.
duw ydynt ei sancteiddiaf x doethaf w, ai alluocaf amddiffynniad x, ai x lyvodraethiad ef oi holl creaduriaid ai y holl weithredodd hvvnt y.

Go. *Pa yspysol weithred o ragluniaeth a wnaeth duw tuag at ddyn yn y cyflwr y creuwyd ef?*

At. Pan ddarfu i dduw greu dyn

efe a wnaeth gytammod bywyd ag ef
tan ammod o beirfaith ufudd-dod:
gan wahardd iddo ef fwyta o br n
2 Rhuf. 2. 10. 5. gwybod eth da a drwg, tan boen ma-
Gen. 2. 17. rwolaeih z.

Go. *A arhosodd ein rhieni cyntaf ni
yn y cyflwr y crewyd hwynt?*

At. Ein rhieni cyn af, wedi eu gadael
a Gen. 3. 6, 7, i rydd-did eu hewyllys eu hunain, a
8, 13. g. ympatant or cyflwr y crewyd hwy,
Eccl. 7. 29. trwy bechu yn erbyn duw a.

Go. *Bethym pechod?*

At. Pechod yw neb rhyw ddiffyg
ounffurfiad i gyfraith dduw, neu dros-
b i Joan. 3. 4. seddiad o heni b.

Go. *Beib o edd y pechod trwy ba un y
cwympodd ein rhieni cyntaf ni or cyflwr yn
yr hwn y crewyd hwynt?*

At. Y pechod trwy ba un y cwymp-
podd ein rhieni cyntaf or cyflwr yn yr
hwn y crewyd hwy, oedd eu bwytaad
or ffrwyth gwaharddedig c.
a Gen. 3. 6.

Go. *Agwympodd pawb yn nbrosfeddiad
cynt i f Adda?*

At. Gan fod y Cyfammod wedi ei
wneuthur ag Adda nid yn unig trosto ei
hun, ond hetyd tros eila ef, pob rhyw
dd, n yn deilliaw o hono ei trwy ar ferol

gen heliad, a be chodd ynddo ef, ac a dGen. 2. 16, 17
 gwmpodd gyd ag ef yn ei droffeddiad Rhuf. 5. 12.
 cyntaf d. v Cor. 15. 21, 22.

Go. I ba gyflwr y dŷ cwmp bob rhyw ddyn?

At. Y cwmp a ddŷ! ôb rhyw ddyn i gyflwr pechod a thrueni e.

Go. Ym ba beth y mae Pechaduriaeth y cysflwr hwnnw yn sefyll i'r hwn y cwmpodd dyn? ^{c Rhuf. 5. 12.}

At. Pechaduriaeth y cysflwr hwnnw i'r hwn y cwmpodd dyn sydd yn sefyll mewn euogrydd pechod cyntaf Adda, diffyg gwreiddiol gyfiawnder, a llygredigaeth ei holl natur ef, yr hwn yn fRhuf. 5. 12.
 gyffredinol a elwir pechod gwreiddiol, ^{19.}
 gyd ar holl weithredol droffeddu sydd Eph. 2. 1; 2, 3.
 yn deilliaw o hono f. ^{Jaco 1. 14, 15.}
^{Mat. 15. 19.}

Go. Beth yw trueni y cysflwr hwnnw i'r hwn y cwmpodd dyn?

At. Holl ddynol ryw trwy eu cwmp a gollasant gymmunde b a duw g, ydynt g Gen. 3. 8, 10.
 tan ei ddigofaint ai telldith ef b, ac felly ^{24,}
 wedi eu gwneuthur yn ddarostyngedig i b Ephe. 2. 2, 3.
 bob trueni yn y byd hwn, i angeuci hun Gal. 3. 10.
 an, ac i boenau uffern yn dragywydd i. ^{i Gal. 3. 59.}
 Rhuf. 6. 23.

Go. A adawodd duw i ôb rhyw ddyn i fod yn golledig mewn cysflwr pechod a thrueni? ^{Mat. 25. 41, 46.}

At.

efe a wnaeth gytannod bywyd ag ef
tan aomod o beith h iudd-dod :
gan wahardd iddo ef fwyta o br n
x Rhaf. 2. 10. 5. gwybod etnda a drwg, tan boen ma-
Gen. 2. 17. rwoiaeth z.

Go. *A arhodd ein rhieni cyntaf ni
yn y cyflwr y crewyd hwynt?*

At. Ean rhieni cyn af, wedi eu gadael
x Gen. 3. 6, 7. i rydd did eu hewyllys eu hunain, a
8, 13. g. ympatant or cyflwr y crewyd hwy,
Eccl. 7. 29. trwy bechu yn erbyn dau a.

Go. *Bethym pechod?*

At. Pechod yw neb rhyw ddiffyg
o unflun iad i gyfraith ddau, neu dros-
b 3 Joan. 3. 4. feddiad o honi b.

Go. *Beth o eidd y pechod trwy ba un y
cwympodd ein rhieni cyntaf ni or cyflwr yn
yr hwn y crewyd hwynt?*

At. Y pechod trwy ba un y cwymp-
podd ein rhieni cyntaf or cyflwr yn yr
hwn y crewyd hwy, oedd eu bwytaad
or ffwyth gwaharddedig c.
o Gen. 3. 6.

Go. *A gwympodd parh yn nbrossfeddiad
ynt of Adda?*

At. Can fod y Cysammed wedi ei
wnaethur ag Adda nid yn unig trosto ei
hun, ond hwyd trosto eil a e', pob rhyw
dd, n yn deilliaw o hono ei trwy arferol

gen heliad, a be chodd ynddo ef, ac a dGen. 2 16, 17
 gwynpodd gydag ef yn ei droeddiad Rhuf. 5. 12.
 cyntaf d. 1 Cor. 15. 21;
 22.

Go. I ba gyflwr y cŵg cwmp bob rhyw
 ddyn?

At. Y cwmp a ddŵg! ôb rhyw ddyn
 i gyflwr pechod a thrueni e.

Go. Ym ba beth y mae Pechaduriaeth y cŵg
 cyflwr hwnnw yn sefyll i'r hwn y cwmpodd
 dyn? c Rhuf. 5. 12.

At. Pechaduriaeth y cyflwr hwnnw
 i'r hwn y cwmpodd dyn fydd yn sefyll
 mewn euog ydd pechod cyntaf Adda,
 diffyg gwreiddiol gyfiawnder, a lly-
 gredigaeth ei holl natur ef, yr hwn yn Rhuf. 5. 12.
 gyflwrddir i elwir pechod gwreiddiol, 10.
 gyd ar holl weithredol droedddau fydd Eph. 2. 1; 2, 3.
 yn deilliaw o hono f. Jaco 1. 14, 15.
 Mat. 15. 19.

Go. Beth yw trueni y cyflwr hwnnw i'r
 hwn y cwmpodd dyn?

At. Holi ddynol ryw trwy eu cwmp
 a gollasant gymmundaeth a duw g, ydynt
 tan ei ddigofaint ai seiddir et b, ac felly g Gen. 3. 8, 10.
 wedi eu gwneuthur yn ddarostyngedig i b Eph. 2. 2, 3.
 bob trueni yn y byd hwn, i angeuei hun Gal. 3. 10.
 an, ac i bochnau uffern yn dragywydd i Gal. 4. 59.
 Rhuf. 6. 22.

Go. A adawed duw i'r rhyw ddyn i fod
 yn golledig mewn cyflwr pechod a thrueni?
 Mat. 25. 41, 46.

At.

At. Duw gan ddarfod iddo oi wir
fodlonrwydd er tragwyddoldeb ethol
k Ephes. 1. 4 rhai i fy wyd trawyddol k, a wnaeth
gyfammod o ias iw gwaredu hwynt al-
lan o gyflwr pechod a thrueni, ac iw
dwyn hwynt i gyflwr icchydwrriaeth
l Rhuf. 3 20, 21, trwy ymwaredwr l.

²²
Gal. 3. 21, 22. *Go.* Pwy yw gwaredydd etholedigi-
on duw?

m 1 Tim. 2. 5. *At.* Vnig waredydd etholedigion
6. duw yw yr arglwydd Jciu Grist (m)
n Joan. 1. 14. yr hwn ac efe yn dragwyddol fab duw a
Gal. 4 4. ddaeth fodi yn ddyn (n) ac felly fu,
ac fydd yn parhau i fod yn ddyn, ac
yn ddyn mewn dwy natur wahane-
dig, ac yn un person yn dragwydd o.

o Rhuf 9. 5.
Luc. 1. 35.
Col. 2. 5.
Heb. 7. 24. 25. *Go.* Pa fodd y daeth Crist, ac efe
yn fab duw, i fod yn ddyn?

p Heb. 2. 14.
10. 5. *At.* Crist mab duw a ddaeth i fod
q Matth. 26 38 yn ddyn, trwy gynmeryd iddo ei hun
wirgorph p, ac enaid rhefymol q, we-
r Luc. 1. 27, 31. di ei gal tawy nerth yr yspryd glan
55. 42. yng broth y forwyn fair, ai eni o honir,
f Heb. 4. 15. etto heb b chod f.

7. 26.

Go. Pa swyddau y mae Crist yn eu
grasanaethu fel y mae efe yn waredydd i ni?

At. Crist fel y mae efe yn ware-
dydd i ni fydd yn gwasanaethu swyddau
proph-

prophwyd, offeiriad, a brenin, yng ystal
yn ei gyflwr oi ddarostyngiad, ai ddyr-
chafiad t.

Go. Pa fodd y mae Christ yn gwasanaethu swydd prophwyd? t Aft. 3. 22.
Heb. 5. 6.
Psal. 2 6.
Isai. 6. 7

At. Christ fydd yn gwasanaethu
swydd prophwyd, trwy ddatcuddioi
ni trwy ei air ai yspryd ewylllys duw am
ein icchydwrïaeth ni.

Go. Pa fodd y mae Christ yn gwasanaethu swydd offeiriad? u Joan. I. 18.
15. 15.
1 Petr. 1. 10.

At Christ fydd yn gwasanaethu swydd offeiriad, trwy ei offrimmu ei hunan unwaith yn aberth i fodloni cyfi-
awnder duw w, ac in cymmodi ni ag w Heb. 9. 28.
ef x a thrwy fod in eiri olwr gwaftadol x Heb. 2. 17.
trosom ni y. y Heb. 7. 24.

Go. Pa fodd y mae Christ yn gwasanaethu swydd brenin?

At. Christ fydd yn gwasanaethu swydd brenin, trwy ein darostwng ni
iddo ei hun z, ein llywodraethy a. an z Aft. 15. 14.
hamdyffyn ni b, a thrwy attal, a gor- 16.
chfygu ei holl elynion ef, ar eiddom a Isai. 32. 22.
ninneuc. b Isai. 23. 1, 2.
c 1 Cor. 15.

Go. Ym ha betb yr oedd darostyngiad Christ yn sefyll?

At. Darostynhiad Christ oedd yn sefyll
yn

d Luc. 2. 7. mewn iel gyflwr *d*, wedi ei wneuthur
e Gal. 4. 4. tan y ddeddf *e*, gan dioddef truedf
f Heb. 12. 2. 3. ni y bywyd hwn *f*, digofaint duw *g*, a
g Luke 22. 44. marwolaeth meilddigedig y groes *h*, ei
h Math. 27. 46. gladdu *i*, ac aros o hono estan fed di-
h Phil. 2. 8. ant angutros amser *k*.

i 1 Cor. 15. 3. 4. Go. *Ym ha beth y mae Dyrchasiad*
k Acts 2. 24, *Christ yn sefyll?*
 25, 26, 27.

l 1 Cor. 15. 4. At. Dirchasiad Christ sydd yn sefyll
 yn ei adgyfodiad oddiwith y meirw ar y
m Mar. 16. 19. tryddydd dydd *l*, yn ei eiscynniad i'r ne-
n Ephes. 1. 20. foedd *m* ei eistoddiad ar ddeheulaw
 dduw y tād *n*, ac yn eiddyfodiad i
o Acts 1. 11. farnu y byd yn y dydd diweddaf *o*.
 17. 31.

Go. *Pa foddy gwneir ni yn gyfrannogion*
or prynedigaetha burchaswyd trwy Grist?

At. Fe an gwneir ni yn gyfranogi-
 on or prynedigaeth a bwrchaswyd trwy
 Grist, trwy herthol gymhwyfiad o ho-
p Joan. 1. 12. no ef atom ni *p* trwy ei yspryd fan-
q Tit. 3. 5, 6. taid ef *q*.

Go. *Pafoddy mae yr yspryd yn cym-
 wyso atom ni y prynedigaeth a bwrchas-
 wyd trwy Grist?*

At. Yr ysprid glân sydd yn cym-
 hwyso atom ni y prynedigaeth a
 bwrchaswyd trwy Grist, trwy weithio
 flydd

fydd ynom ni *r* ac wrth hynny yn uno *r* Ephes. 2. 8,
ni a Christ yn ein nerthol alwedigaeth *f*. 3. 17.

Go. Beth yw nerthol alwedigaeth? Joan. 6. 37. 39.

At. Nerthol alwedigaeth yw gwaith *f* 1 Cor. 1. 9.
yspryd duw *t*, a wy ba un gan ein har- *t* 2 Tim. 19.
gyoed di ni on pechod, an trueni *u*, gan *u* 2 Thes. 2. 13, 14;
oleuo ein meddyliau yng wybodaeth o *o* Acts 2. 37.
Joan. 16. 8.

Guist *w*, ac adnewyddu ein hewyllys *w* Act. 26. 18.

x, y mae ete yn ein hannog, ac y *x* ein Ezck. 36. 25.
nerthu ni i dderbyn yn groefawus *Je*- 27.

fu Guist, yr hwn yn rhâd a gynnigir i
ni yn yr efengill *y*.

Go. Pa leffâd y mae yrhai fydd we- *y* Joan. 6. 44,
di eu galw yn nerthol yn gyfrannogion o ho- 45.
no yn y bywyd hwn? Phil. 2. 13.

At. Y rhai fydd wedi eu galw yn
nerthol y dynt yn y bywyd hwn yn
gyfrannogion o gyfiawnhad, *z* mab- *z* Rhuf. 8. 30.
wyfiad *a*, Sancteiddiad, ar amryw *a* Ephes. 1. 5.
ddoniau y rhai fydd yn y bywyd hwn *8*, 1.

naill ai yn eu cydymganlyn neu yn
deilliaw o honynt *b*.

b 1 Cor. 1. 30.
c Rhuf. 3. 24.

Go. Beth yw Cyfiawnhâd?

At. Cyfiawnhâd yw gweithred Rhâd *25*.
râs duw, ym ha un *y* mae ete yn *d* 2 Cor. 5. 15.
maddeu i ni ein holl becho dau *c*, ac yn *21*.

ein cyhiif ni mal rhai cyfiawn yn ei *c* Rhuf. 5. 17,
olwg *d* yn vnig o herwyd cyfiawnder *18, 19*.

Christ a gyfryfir i ni *e*, ac a dderbynir *f* Gal. 2. 16.
Phil. 3. 9.

a wy ffydd yn unig *f*.

Go

Go. *Bethyw mabwysiad?*

At. Mabwysiad yw gweithred rhâd
iâs duw g, drwy ba un y derbynir ni i
g 1 Joan. 3. 1. ritedi, ac yr ydym yn cael cyhoender i
b Joan. 1. 12. holl ragortreintiau, plant duw b.

Rhuf. 8. 17.

Go. *Bethyw sancteiddiad?*

At. Sancteiddiad yw gweithred rhâd
i 2 Thef. 2. 13. râs duw i, trwy ba vn yr adnewyddir ni
k Ephes. 4. 13. yn yr holl ddyn yn ôl delw duw k, ac y
24. nerthir ni fwyfwy i farw i bechod, ac i
l Rhuf. 6. 4. 6. fyw i gyfiawnder l.

Go. *Pa rai yw doniau y fydd yn y
bywyd hwn yn cydymganlyn, neu yn deilliaw o
gyfiawnhad, mabwysiad, a sancteiddi-
ad?*

At. Y doniau fydd yn y bywyd hwn
yn cydymganlyn, neu, yn deilliaw o
m Rhuf. 5. 1, 2. gyfiawnhad, mabwysiad, a sancteid-
5. iad ydynt siccrwydd o gariad duw,
n Rhuf. 14. 17. heiddwch cy lwybod m, llawenydd yn
o Dib. 4. 18. yr y pryd gân n, cyanydd o râs o, a
p 1 Joan. 2. 24. pharhâ l ynddo hyd y diwedd p.
1 Pet. 1. 5.

Go. *Pa ddoniau y mae y ffyddlo-
niaid yn eu derbyn oddiworth Grifft yn eu
marwololaeth?*

At. Encidiau y flyddloniaid yn
q Heb. 12. 23. eu marwololaeth a berffeithir mewn
sancteiddrwydd q, ac ydnt yn ddi-
attreg

attreg yn myned i ogoniant *r*, ai cyrph *r* Cor. 5. 1, 6, 8.
 gan eu bod byth wedi eu hunn a Chrif *Phil. 1. 23.*
 f vdynt yn gorphywys yn eu beddau *t*, *Luc. 23. 43.*
 hyd yr adgyfodiad *u*. *1 Thef. 4. 14.*
t Isa. 57. 2.

Go. Pa ddonian y mae y flyddloniaid *u* Job 19. 26,
 yn eu derb yn oadwrib Grif yn yr *27.*
 adgyfodiad?

At. Yn yr adgyfodiad y ffyddio-
 niaid gan eu bod wedi eu cyfodi i
 ogoniant *w*, a gydnebyddir ar gy- *w* 1 Cor. 17. 43
 hoedd, ac a ddiuogir yn nydd *y* *x* Mat. 25. 23.
 farn *x*, ac a wneir yn berffaith dded- *ic. 32.*
 wyddol, gan gyflawn twynhau duw *y*, yn *y* 1 Joan. 3. 2.
 oes oesoedd *z*. *1 Cor. 13. 12.*
1 Thef. 4. 17;

Go. Beth yw y ddyledswydd y mae duw *18.*
 yn ei ofyn ar law dyn?

At. Y ddyledswydd y mae duw
 yn ei ofyn ar law dyn yw ufuddod
 iw ewyllys darcuddiedig *a*.

Go. Pa beth a ddarfu i dduw ar y *a* Mic. 6. 8.
 cyntaf ddatcuddio i ddyn i fod yn rheol oi *1* Sam. 15. 22.
 ewyllys ef?

At. Y rheol a ddarfu i dduw ddat-
 cuddio i ddyn ar y cyntaf i lunio ei *b* Rhuf. 2. 14,
 ufudd-dod wrthi, oeddy ddeddf foefawl *15. 20* 10. 5.
 ddefodol *b*.

Go. Pa le y cynhwysir yn dalgrwn y
 ddeddf foefawl.

e Deut. 10. 4.

At. Y ddeddf foetawiddefodel a gynhwyr yn ddalgrwn yn y deg gorchymmyn.

Go. Beth yw summ y deg gorchymmyn?

d Mat. 22. 37,
38, 39, 40.

At. Summ y deg gorchymmyn yw caru yr arglwydd ein duw an holl galon, an holl enaid, an holl nerth, ac a nholl feddwl; an cymmydog fel ni ein hunain d.

Go. Beth yw y rhagymadrodd ir deg gorchymmyn?

e Exod. 20. 2.

At. Y rhagymadrodod ir deg gorchymmyn fydd yn y geiriau hyn, My fi yw, yr arglwydd dy dduw, yr hwn ath ddug di allan o wlad yr Aipht o dy y Caethiwed e.

Go. Beth y mae y rhagymadrodd ir deg gorchymmyn yn ei ddiscu i ni?

f Luk. 1. 74, 75
1 Pet. 1. 15, 16
17, 18, 19.

At. Y rhagymadrodd ir deg gorchymmyn fydd yn dyscu i ni, o herwydd mai duw yw yr arglwydd, an duw ni, an pryniawdr, am hynny yn bod ni yn rhwymedig i gadw ei holl orchymynion ef f.

Go. Pw'n yw y gorchymmyn cyntaf?

g Exod. 20. 3.

At. Y gorchymmyn cyntaf yw, Nafyddedd it ddwwiau Eraill ger fy mron i g.

Go. Beth a ofynnir yn y gorchymmyn cyntaf?

At.

At. Y gorchymmyn cyntaf sydd yn
gofyn i ni wybod a chydabod mai duw *b* i Chron. 28.
yw'r unig dduw, an duw ni *b*; ac i ni
raddi iddo ef yr addoliant ar gogoniant Deut. 26. 17.
sydd ddyledus iddo i.

Go. Beth a waberddir yn y gorchymmyn
cyntaf?

At. Y gorchymmyn cyntaf sydd yn ^{i Mat. 4. 10.}
yn gwahardd gwadu *k*, neu fod heb ad- ^{Psal. 29. 2.}
doli, a gogoneddu y gwir dduw, fel duw, ^{k Psal. 14. 1.}
l an duw ni *m*, a rhoddi raddoliant ar ^{l Rhuf. 1. 21.}
gogoniant hwnnw i neb un arall, yr hwn ^{m Psal. 81. 10.}
sydd ddyledus iddo ef yn vnig ^{ii.}
^{ii Rhuf. 1. 25.}

Go. Beth a ddy cir i ni yn bendis addau
yn y geirian byn ger fy mron i yn y gor-
chymmyn cyntaf?

At. Y geiriau hyn ger fy mron i) yn ^{o Ezek. 8. 5.}
y gorchymmyn cyntaf sy'n dytgu i ni fod ^{hyd diwedd y}
duw (yr hwn sydd yn gweled pob peth) ^{bennod.}
yn dal iulw ar, ac yn anfodlon iawn i
pechod hwn o fod gennym neb rhyw
dduwarall o.

Go. Pa un yw yr ail gorchymmyn?

At. Yr ail gorchymmyn yw, na wna
it ddelto ger fiedig, na lluu dim ar y
spod yn y neseedd uchod nac ar y
spod ar y ddaiar isod, nac ar y spod
yn y dwlwr tan y ddaiar: nac yni-

grymma fddynt ac na wafanactha
hwynt: oblegid mę fi yr arglwydd dy
dduio wyf dduio eiddigus yn ymwel-
led ag anwtredd y tadau ar y plant
hys y dyddod ar bedwaredd genhed-
laeth o; am rhaf casant: ac yn gwy-
neuthur trugaredd i filoedd o; rhaf
amcarant, ac a gadwant fyngor-
chymmynion p.

Exod. 20. 4,
5, 6.

Go. Beth a ofynnur yn yr ail gorchym-
myn?

At. Mae yr ail gorchymmyn yn go-
fyo i ni dderbyn, ddal fulw, a chadw yn
bŵr, ac yn gyfan yr holl gyfryw grefyd-
d i addoliant, ac ordinhadau ac a oso-
dodd duw yn ei air q.

q Deut. 32. 4
Mat. 28. 20.
Acts 2. 42.

Go. Beth awberddir yn yr ail ger-
chymmyn?

At. Mae yr ail gorchymmyn yn gwa-
hard addoli duw trwy ddelwau r, neu
neb rhyw fedd arall na osodwyd yn ei
air ef s.

r Deut. 4. 15,
16, 17, 18, 19.
Exod 32. 5, 8.
s Deut. 12. 31,
32.

Go. Parai yw y resymmau a gyssylltwyd
wrth yr ail gorchymmyn?

At. Y thelymmau a gyssylltwyd wrth
yr ail gorchymmyn ydynt arglwyddia-
eth duw arnom ni t, ei briodeledd ef yn-
om ni u, ar zel sydd ganddo iw addoli-
ant ei hun w.

t Psal. 95. 3, 7.
u Psal. 45. 11.
w Exo. 13. 14.

Go.

Go. Pa un yw y trydydd gorchymmyn?

At. Y trydydd gorchymmyn yw Pa
chymmet enw yr Arglwydd dy o. uw yn
ofer. Canis nis dieuog gan yr arglwydd ^{x Exod. 20. 7.}
yr hwn a gpmmero ei enw ef yn ofter x.

Go. Beth a ofynnir yn y trydydd gorchymmyn?

At. Mae y trydydd gorchymmyn yn ^{y Mat. 6. 9.}
gofyn ianctaid a pharchedig arfer o ^{Deut. 28. 58.}
enwau y, titlau z, priodolaethau a, or ^{x Psal. 68. 4.}
diuhadau b, gair c, a gweithredoed ^{a Date 15. 3, 4.}
duw d. ^{b Mab. 1. 11. 14.}
^{c Psal. 138. 1, 2.}

Go. Beth a wberddir yn y trydydd
gorchymmyn? ^{d Job 36. 24.}

At. Mae y trydydd gorchymmyn yn
gwahard pob halogiad, neu gamarfer ^{e Mab. 1. 6, 7,}
neb rhyw beth trwy ba un y mae duw ^{12. ac 2. 2. ac}
yn ei wneuthur ei hun yn adnabyddus e. ^{3. 14.}

Go. Beth yw y rhewm a gyffylltwyd wrth
y trydydd gorchymmyn?

At. Y rhewm a gyffyll twyd wrth
y trydydd gorchymmyn yw, er i drof-
feddwyr y gorchymmyn hwn allu di- ^{f 1 Sam. 2. 12}
angc rhag cospedigaeth dynion, etto ^{17. 22, 29.}
na chynnwys yr arglwydd ein duw id- ^{1 Sam. 3. 13.}
dynt ddiangc rhag ei farn gyfiawn ef f. ^{Deu. 28, 58, 59}

Go. Pa un yw y pedwerydd gorchymmyn?

At. *P* pedwerydd gorchymmyrn yw,
 Cofia y dydd Sabbath i'w sancteiddo ef;
 chwe diwrnod y gweithi, ac y gwnei dy
 holl waith; Dwi y seithfed dydd yw
 Sabbath yr arglwydd dy ddau, na
 wna pnddo ddim gwaith, ty di nath
 fab nath ferch, nath wasanaethwr nath
 wasanaeth ferch, nath anifail, nath
 ddifeithr ddy n a spodo o fewn dy byrth:
 o herwydd mewn: chwe diwrnod y
 gwraeth yr arglwydd y rasoedd ar
 ddaiar, y môr, ac hyn oll spdd ynddynt,
 ac a orphwyfodd y seithfed dydd: am
 g Exod. 20, 8, hynny y bendithiod yr arglwydd y
 9, 10, 11. dydd Sabbath ac ai sancteiddo
 ef g.

Go. Beth a ofynnir yn y pedwerydd gor-
 chymmyrn?

At. Macey pedwerydd gorchymmyrn
 ynerchi cadw yn sanctaidd i ddau y
 cyfryw anrfer gosodedig ac a ordein-
 iodd ef yn ei air, yn enwedigol un di-
 wrnod cyfan yn y saith i fod yn Sabbath
 h Deut. 5, 12. sanctaidd iddo ef b.
 13, 14.

Go. Pa un or saith ddiwrnod a ordeiniodd
 duw i fod yn Sabbath wythnos?

At. O dddechrenad y byd hyd ad-
 gysodiad Chrïst duw a ordeiniodd y
 seithfed

feithfed dydd or wythnos i fod yn Sabbath
 wythnosol: ar dydd cyntaf or ^{i Gen. 2. 2, 3.}
 wythnos byth er hynny i barhau hyd ^{1 Cor. 16. 1, 20.}
 diwedd y byd, yr hwn yw'r Sabbath ^{Aët. 20. 7.}
 Christianogawl i.

Go. *Pa fodd y sancteiddier y dydd Sabbath?*

At. Y Sabbath a sancteiddier trwy
 sanctaidd orphwysdra yr holl ddydd ^{k Exo. 20. 8.}
 hwnnw ^k hyd yn oed oddiwrth y cy- ^{10.}
 fryw syddol orchwylion a difyrrwch ac ^{Exo. 16. 25,}
 sydd gyfreithlawn ar ddyddiau eraill ^{26, 27, 28.}
 a threulio yr holl amser mewn cyffedi- ^{Nehe. 13. 15.}
 nol a naill duol ymarferau o addoliant ^{16, 17, 18, 19,}
 duw ^m oddieithr y faint sydd iw gym- ^{21, 22.}
 meryd i fynu yng weithredoedd anghen- ^{m Luc. 14. 16.}
 rhaid a thrugaredd ^{Aët. 20. 7.} ^{Esay 66. 23.}

Go. *Beth a waberddir yn y pedwerydd* ^{2 Mat. 12. 1.}
gorchymmyn? ^{hyd 13.}

At. Y pedwerydd gorchymmyn sydd
 yn gwahardd eicculusiad, neu ddiotal
 gyflawniad y dyledswyddau gorchym- ^{o Ezek. 22. 26.}
 mynedig ^o, a halogiad y diwrnodd trwy ^{Amos 8. 5.}
 seguryd ^p, neu wneuthur yr hyn sydd ^{Mal. 1. 13.}
 ynddo ei hun yn bechadurus ^q neu drwy ^{p Aët. 20. 7, 9.}
 afreidiol feddyliau, geiriau, neu wei- ^{q Ezek. 23. 36.}
 thredoedd ynghylch gorchwylion neu ^{r Jer. 17. 24,}
 ddifyrrwch byddol ^r. ^{25, 26.} ^{Esay 58. 13.}

Go. Pa rai yw y rhessymmau a gys-
slytwyd wrth y pedwerydd gorchymmyn?

At. Y rhessymmau a gysylltwyd
wrth y pedwerydd gorchymmyn
ydy'n b d duw yn caniattau i ni chwe
diarnod or wythnos in gorchwylion
[Exod. 20. 9. eia hunain /, yn ymhonni priod ledd
yspylol yn y seichfed, yn dod i ei hun
yn esampli ni, ac yn bendio hio y dydd
[Exod. 20. 11. Sabbath t.

Go. Pa un yw y pummed gorchymmyn?

At. Anrhyboda dy dad ath sam,
fel yr estynner dy ddysodfa ar y ddaf,
ar y hon y mae y arglwydd dy ddyn
[Exod. 20. 12. i ti rhoddy i ti u.

Go. Beth a ofynnir yn y pummed gor-
chymmyn?

At. Y pummed gorchymmyn fydd
yn gofyn amddiffynniad yr anrhy-
dded, a chyflawniad y dyled-iwydd. ũ
perthynasawl i bob un yn eu hamryw
lodd ai galwedigaethau, pa un byn-
[Eph. 5. 11. nag ai uchelâdd w, ai iel-radd x, ai
[1 Pet. 2. 17. cydradd y
[Rhu. 12. 10.]

Go. Beth a waherddir yn y pummed
gorchymmyn?

At. Y pummed gorchymmyn fydd
y gwahardd esculato, neu wneuthor
dian

dim yn erbyn yr anthydedd, ar dyled-
fwydd a berthyni bob un yn eu hamraw
leodd ai gal wedi gae hau z.

Go. Beth yw y rheswm a gyffylltwyd wrth ^{Mat. 15. 4.}
y pummed gorchymmyn? ^{5, 6.}

At. Y rheswm a gyffylltwyd wrth ^{Ezek. 34. 2,}
y pummed gorchymmyn yw addewid ^{3. 4,}
o hir hoedl cyn belled ag y gwafanae- ^{Rhuf. 8. 13. 8.}
tha i ogoniant duw, ai daioni eu hu-
nain i'r fawl ol ac a gadwant y gorchym-
myn hwn a.

Go. Pa un yw y chweched gorchymmyn? ^{a Eph. 6. 2, 3,}
^{Deut. 5. 16.}

At. Y chweched gorchymmyn yw
Pa ladd b. ^{b Exod. 20, 13.}

Go. Beth osynnir yn y chweched gor-
chymmyn?

At. Mae y chweched gorchymmyn
yn gofyn pob cyfreithlawn ymegni i
amd-diffyn ein bywyd, ein hunain c, a ^{c Ephes 5: 28.}
bywyd eraill d. ^{29.}

Go. Beth a waberdir yn y chweched gor- ^{d 1 Brench. 18}
chymmyn? ^{4.}

At. Mae y chwedched gorchymmyn
yn gwahardd cymmeryd ymmaith ein
bywyd ein hunain, neu fywyd ein cym-
mydog yn anghyfreithlawn, apheth
bynnag fydd yn tueddu tuag at hyn- ^{e Acts 16. 28.}
ny e. ^{Gen. 9. 6.}

Go. Pa un yw y feithfed gorchymmyn ?

At. Y feithfed gorchymmyn yw *Pa wnaodineb.*

Go. Beth a ofynnir yn y feithfed gorchymmyn ?

At. Y feithfed gorchymmyn sydd yn
 g 1 Cor. 7. 2, 3. gofyn i ni ein cadw ein hunain, an cym-
 5, 24, 36. my tegion yn ddiwair newn calon, ym-
 Col. 4. 6. adrodd, ac ymarweddiad g.
 1 Pet. 3. 2.

Go. Beth a waberddir yn y feithfed gorchymmyn ?

At. Y feithfed gorchymmyn sydd yn
 h Mat. 15. 19. gwahardd pob anniwair feddyliau. gei-
 5. 20. riau, a gweithredoedd h.
 Eph 5. 3, 4.

Go. Pa un yw yr wythfed gorchymmyn ?

At. Yr wythfed gorchymmyn yw
 i Exod. 20. 15. *Pa ledratta i.*

Go. Beth a ofynnir yn yr wythfed gorchymmyn ?

At. Mae yr wythfed gorchymmyn yn
 k Gen 20. 30. gofyn i ni dwy toddion cyfrichlon
 1 Tim. 5. 6. geisio, a gwellhau ar ein golud, an y *ad*
 Levit. 25. 35. *ad* D-da. 22. 1, 2, tydol ein hunain, ac eraill k.
 3, 4, 5.

Go. Beth a waberddir yn yr wythfed gorchymmyn ?

At. Mae yr wythfed gorchymmyn
 Exod. 23. 4, 5. yn gwahardd beth bynnag sydd new a
 Gen. 47. 14, 20. *dichon*

dichon yn anghyfiawn rwyfiroein golud l Dih. 21. 17.
 an ystad fyddol ein hunain, neu eiddo ein 23. 20, 21, 28,
 cymmydogion l. 19.

Go. Pa un yw y nawfed gorchymmyn? Ephes. 4. 28.

At. Y nawfed gorchymmyn yw, Pa m Exo. 20. 16.
 ddwg gam dyfidiolaeth yn erbyn dy gym-
 mpydog m.

Go. Beth a ofynnir yn y nawfed gorchymmyn?

At. 'Y nawfed gorchymmyn fydd yn
 gofyn maentumiad, a chynnorthwyad y n Ezek. 8. 16.
 gwirionedd rhwng y naill ddyn ar llall o Dih. 22. 1.
 an enw da ein hunain, an cymmydogi- Heb. 11. 5.
 on o, yn bendisaddeu wrth ddwyn tyflio. p Dih. 14 5. 25.
 laeth p.

Go. Beth a waberddir yn y nawfed gor-
 chymmyn?

At. Y nawfed gorchymmyn fydd yn
 gwahardd beth byr nag fyddyn rhwystr q 1 Sam. 17. 28
 ir gwirionedd, neu yn niweidiol in Levit. 19. 16.
 enw da ein hunain, neu ein cymmy- Psal. 15. 3.
 dogion q.

Go. Pa un yw y degfed gorchymmyn?

At. Y degfed gorchymmyn yw,
 Pa chiwennych dy dy gymmy-
 dog: na chiwennych wraig dy gym-
 mydog, na'i wasanaethw na'i wa-
 sanaethferch na'i reu, na'i asyn, na di'n
 ar fydd eiddo dy gymmydog r.

Go.

Go. *Beth a ofynnir yn y deg fed gorchym-*
myn ?

At. Y degfed gorchymmin sydd yn
gosyn cwbl fadlonrwydd in cyflwr ein
hunain / gydag iawn a chariadus trefn
ylpryd tuag at ein cymmydog, ar cwbl
sydd eiddo ef.

Go. *Beth a waberddir yn y deg fed gor-*
chymmin ?

At. Y deg fed gorchymmin sydd yn
gwahardd pob anfodlonrwydd in cyflwr
ein hunain *u*, gan genfigennu, neu ofidio
am ddaioni ein cymmydog *w*, a holl an-
osbarchus cynnhyrifiadau a chwantau i
ddim ar sydd eiddo ef *z*.

Go. *Addichon neb rhyw ddyn gadw yn*
berffeith gwbl orchymnion duw ?

At. Nid oes'r un gwir ddyn er cwmp
Adda yn gallu yn y byd hwn gadw yn
berffeith-gwbl orchymnion duw, ond
mae ef beunydd yn eu trofleddu hwynt
mewn meddwl, gair, a gweithred *z*.

Go. *Aydyw bll drosfeddiadau y gyfraith*
mor echryslony nail ar llall ?

At. Mae rhai pechodau ynddynt eu
hunain, ac o herwydd amryw amgyl-
chiadau yn eu trymhau, yn fwy
echryslon

JHeb. 13. 5.

1 Tim. 6. 6.

1 Job 31. 29.

Rhuf. 12. 15.

u 1 Bren. 21. 4.

Esth. 5. 13.

1 Cor. 10. 10.

w Gal 5. 26.

Jaco. 3. 14, 15.

x Rhuf. 7. 7, 8.

ac. 13. 9.

Deut 5. 21.

y Eccl. 7. 20.

1 Joan. 1. 8, 10.

Gal. 5. 17.

z Gen. 6. 5, 8,

21.

Rhuf. 3. 9.

Hyd. 21.

m. echryflon yng olwv g duw nagerail a.

Go. *Beth y mae pob pechod yn ei* *a* Ezek. 8. 6. 13.
haeddu? 15.

yn At. Mae pob pechod yn haeddudi- *1* Joan. 5. 16.
in gofaint a melldith dduw yn gyttal yn y *Pfal.* 72. 17. 32.
fn byd hwn, ar byd a daw. *56.*
bl *b* Ephes. 3. 6.

Go. *Beth y mae duw yn ei efn ar ein* Gal. 3. 10.
- *dwyllo, fely gallem ddiange rhag ei ddige-* Gal. 3. 39.
n faint, ar melldithion fydd ddyledus i ni *am* Mar. 25. 41.
r bechod?

At. I ddiange rhag digofaint a
melldith dduw fydd ddyledus i ni am
bechod, mae duw yn gofyn gennym *c* Act. 20. 21.
ffyd yn Jesu Grist, edifeirwch i fywd *d* Dih. 2. 1.
- c, gyda dytal ymarfer or holl foddi- Hyd 6. ac 8.
i on oddiallan, trwy ba rai y mae duw *33,* Hyd 7.
yn cyfrannu a ni ddoniau prynedig- diwedd. Esay
eth d. 55. 3.

Go. *Beth yw ffydd yn Jesu Grist?*

At. Ffydd yn Jesu Grist yw grâs
jachusol e, trwy ba un yr ydym ni yn ei *e* Heb. 10. 39.
dderbyn ef, ac yn rhoi ein goglud arno *f* Joan. 1. 12.
ef yn unig am i echydwriaeth, fel y cyn- Esay 26. 3. 4.
nigir ef i ni yn yr esengil f. Phil. 3. 9.
Gal. 2. 16.

Go. *Beth yw edifeirwch i fywyd?*

At. Edifeirwch i fywyd yw grâs
jachusol g, trwy ba un y mae pcha-
dur

i Joel. 2. 12.

Jer. 3. 21.

k Jer. 31. 18, 19.

Ezek. 36. 31.

l i Cor. 7. 11.

Esay 1. 16, 17

dur o wir ystyr oi beched a gafaeliad ar drugaredo dduw yng Hrist i, gan ofid, a chafineb oi bechod yn troi oddiwrtho ef at dduw k, gyda chwbl fed-dylfryd, ac ymegniad ar ôl ufaddaod newydd l.

Go. *Parai yw y moddion oddi allan, trwy barai y mae Christ yn cyfrannu a ni ddoniau prynedig aeth?*

At. Y moddion arferol oddi allan trwy barai y mae Christ yn cyfrannu a ni ddoniau prynedig aeth ydynt ei ordinhadau, yn yspytawl ei air Sacramenta, a gweddi; y rhai oll a wneir yn nerthol i etholedigion i w. i echyd-wriath m.

Go. *Pa fodd y gwneir y gair yn nerthol i iechydwriaeth?*

At. Yspyd duw sydd yn gwneuthur darlleniad, ond yn bendisaddeu pregethiad y gair yn foddion nerthol i aig-yoeddi, ac i droi pechaduriad, ac i w-hadei adu hwynt mewn sancteiddrwydd a diddanwch trwy ffydd i jechydwriaeth n.

Go. *Pa fodd y mae yn rhaid gwrando a darllain gair duw, fel y byddo nerthol i jechydwriaeth?*

At.

m Mat. 28. 19.

20.

Akt. 2. 42. 45.

47.

n Nehe. 8. 8.

i Cor. 14. 24, 25

Akt. 26. 18.

Psal. 19. 8.

Rhuf. 15. 4.

2 Tim. 3. 15.

16, 17.

Akt. 30. 32.

Rhuf. 10. 14,

14. 15, 16, 17,

ac 1. 16.

At. Fel y byddo y gair yn nerthol i jechydwriaeth, rhaid i ni ei wrandoggyda diwydwydd *o*, parattoad *p*, a gwe-*o* Dih. 8. 34. ddi *q*, ei dderbyn trwy ffydd a chafiad *r p* 1 Pet. 2. 1, 2, ei otod yn ein colonnau *s*, ai arferu yn *q* Psal. 119. 18. ein bywyd *t*. Heb. 4. 2.

Go. Pa fodd y mae y Sacramentau yn dyfod *s* 2 1 heb. 2. 104. i fod yn foddion nerthol i jechydwriaeth? *t* Luc. 8. 15.

At. Y Sacramentau fydd yn dytied i *Jaco.* 1. 22. 25. fod yn foddion nerthol i jechydwriaeth, nid trwy rinwedd yn y byd ynddynt hwy, neu yn yr hwn fydd yn eu gwafanaethu, ond yn unig trwy fenni h Chrïst *1 1 Pet. 3. 21.* a gweithrediad ei yspïryd et ynddynt *Mat. 3. 11.* hwy, y rhai tyn eu derbyn trwy ffydd *1 Cor. 2. 6, 7.* *w* 1 Cor. 2. 13.

Go. Beth yw Sacrament?

At. Sacrament yw sanctaidd ordina- hâd a ordainwyd gan Grïst, ym ha *Gen 17. 7. 10* trwy arwyddion gweledig y gosodir *Exod. 12. ben.* bron, y telir, ac y chymhwyfir Chrïst, *1 Cor. 11. 25.* a doniau y Cyfammod newydd at y ffydd. *26.* ddleniaid *x*

Go. Pa rai yw Sacramentau y testament newydd?

At. Sacramentau y testament newydd ydynt bedydd *y*, a swpper *y* *Mat. 28. 19.* *2* *Mat. 26. 26,* arglwydd *z*. *27, 28.*

Go.

Go. *Beth yw bedydd?*

At. Bedydd yw Sacrament, yn yr hwn y maegolchiad adwfr yn enw y tād, ar mab, ar yfprydd glân a yn arwyddocau ac yn felio ein himpiad yng Hrist, an bod yn gyfrannogion o ddoniau cytammod y grās, an rhwymedigaeth i fod yn eiddo yr arglwydd b.

b Rhuf. 6.4,5.
Gal. 3.27.

Go. *Pwy addylid eu bedyddyo?*

At. Ni ddylid bedyddio neb fydd allan or eglwys weledig, nes iddynt broffesu eu ffydd yng Hrist, ai ufudddod iddo ef e, ond am blant y sawl fydd aelodau or eglwys weledig, fe ddylid eu bedyddio hwy d.

c Act. 8.36,37.
ac 2.38.

d Act. 2.38 39.
Gen. 17.10.

Go. *Beth yw Swpper yr arglwydd?*

At. Swpper yr arglwydd yw Sacrament yn yr hwn trwy rdd li a derbyn bara a gwyn, yn ôl ordinhâd Christ, y dangolir ei tarwolaeth ef, ac y gwneir y derbynwyr teilwng nid mewn corphorol, a chnowdol fodd, ond trwy ffydd yn gyfrannogion o'i gorph ai waed ef, ai holl ddnoiau, i'w hymborth ysprydol, ai cynnyddiaeth mewn grās e.

gy 12.

Col. 2.11,12.

1 Cor. 7.14.

e 1 Cor. 11.23,

24, 25, 26,

ac 10.16.

Go. *Beth fydd raid i'r rhai a ddeli swpper yr arglwydd wneuthur, fel y gallont ei dderbyn yn deilwng?*

At. Rhaid i'r tawl fydd yn chwen-
 uych derbyn swpper yr arglwydd yn
 deilwng eu holi eu hunain a goes gend-
 dynt wybodaeth gymheir, i jawnf ^f 1 Cor. 28. 29.
 farnu corph yr arglwydd f; a oes g ^g 2 Cor. 13. 5.
 genddynt fydd, i ymborthi arnog; a ^h 1 Cor. 11. 31
 ydynt yn gynnyscaeddol printfag edifeir ⁱ 1 Cor. 10. 16,
 wch ^b cariad ⁱ, ac uludd-dod newydd ^k 1 Cor. 5. 7, 8.
^k, rhag gan ddyfod heb y cynned saul ^l 1 Cor. 11. 28,
 hyn, ac felly yn annheilwng iddynt ²⁹.
 fwyta ac yfed barnedigaeith iddynt eu
 hunain ^l.

Go. Beth yw gweddi?

At. Gweddi yw offrynniad ein dei- ^m Psal. 62. 8.
 syfiadau i dduw ^m, am bethau fy gyf- ⁿ 1 Joh. 5. 14.
 son ai ewyllys ef ⁿ, yn enw Chrïst ^o ^p Joan. 16. 23.
 gyda chyfaddefiad on pechedau ^p, a ² Din. 9. 4.
 diolchgâr gydnabyddiaeth oi druga- ^q Phil. 4. 6.
 rddau ef ^q.

Go. Pa reol a roddodd duw in cyfarwyd-
 do ni mewn gweddi?

At. Holl air duw fydd yn gwafanae- ^r 1 Joh. 5. 14.
 thu in cyfarwyddo ni mewn gweddi ^r, ^f Mat. 6. 9.
 ond yr yspysol reol in hyfforddi ni yn ^{Luc. 11. 2.}
 hyn ydyw, y ffurf honno o weddi a
 ddyscodd Chrïst iw ddyfscybllion, yr hon
 a elwir yn gyffredin, Gweddi y'r argl-
 wydd f.

Go.

Go. Beth y mae rhagym adrodd gweddi yr arglwydd yn ei ddyfyn i ni?

At. Mae rhagym adrodd i gweddi yr arglwydd, yr hwn yw, Cŵn tad yr eiddo i wpt yn y nefodod, yn dyfyn i ni nei-
 iau at dduw gyda phob sanctaidd barch
 a hyder, megis plant at dād, yn gallu,
 ac yn barod i'n cymorthwyo ni, ac
 y dylem ni weddio gyda, a thros
 eraill m.

Go. Am ba beth yr ydym ni yn gweddio yn y deifyf cyntaf?

At. Yn y deifyf cyntaf, yr hwn yw sancteiddio dy enw x, yr ydym, yn gweddio ar i dduw yn nerthu ni, ac eraill i'w ogoneddu ef yn yr hyn oll y mae
 efe yn ei wneuthur ei hun yn adnabbyddus i ni y, ac ar iddo ef drefnu pob peth i'w ogoni. n: ei hun z.

Go. Am ba beth yr ydym yn gweddio yn yr ail deifyf?

At. Yn yr ail deifyf, yr hwn yw, dudd dy deirnas a, yr ydym yn gweddio ar ei deirnas Satan gael i dinstrio b, a theirnas grās ei darchafu c, ein hunain, ac eraill gael ein dwyn i mewn iddi, an ca-
 dw ynddi d, ac i deirnas gogoniant ddy-
 fod ar frys e.

Go.

r Mat. 6. 9.

u Rhuf. 8. 15.

Luc. 11. 13.

w Act. 12. 5.

i Tin. 2. 1, 2.

x Mat. 6. 9.

y Psal. 67. 2. 3.

z Psal. 83. 1.

gyd.

a Mat. 6. 10.

b Psal. 68. 1. 18.

c Datc. 12. 10.

II.

d 2 Thef. 2. 1.

Rhuf. 10. 1.

Joan. 17. 9, 20.

e Datc. 22. 20.

Go. *Am ba beth yr ydym yn gweddio yn y trydydd deisyf?*

At. Yn y trydydd deisyf, yr hwn yw. bodedd dy ewyllys ar y ddafar, megis y mae yn y nefoedd *f*, yr ydym yn gwed *f* *Matth. 6. 16.* dio ar i dduw trwy ei rân yn nerthu ni, an gwneuthur yn ewyllyfear i wybod, i ufuddhau, ac i ymestwng iw ewyl ys ef ym mhôb peth megis y mae yr angelion *g* *Psal. 67. 1.* yn gwneuthur yn y nefoedd *b*. *gyd. 116. 36.*

Go. *Am ba beth yr ydym yn gweddio yn y pedwerydd deisyf?* *Matth. 26. 39.*
2 Sam. 15. 25.

At. Yn y pedwerydd deisyf, yr hwn yw, dyroft ni beddfw ein bara bennig *J. 11.* drol i yr ydym yn gweddio ar i ni o iad *Matth. 6. 14.* rodd duw dderbyn cymhelur ran o bethau da y bywyd hwn, a mwyu hâu ei fendith ef gyda hwynt *k*. *k Dih. 30. 8, 9.*

Go. *Am ba beth y gweddiwn yn y pummed deisyf?* *Gen. 28. 20*
1 Tim. 4. 4, 5.

At. Yn y pummed deisyf, yr hwn yw a maddau i ni ein dyddion fel y maddau ni in dyddion *l*, yr ydym yn gweddio *l* *Matth. 8. 22.* ar i dduw a mwyu Christ faddeu yn rhân ein holl bech diu ni *m*; yr hyn yr ydym *m* *Psal. 31. 1. 7.* yn cymmeryd calon yn hytrach ei ofyn, *Dan. 9. 17, 18,* obleigid fod duw trwy ei âs yn ein nerthu ni i faddeu i eraill o'r galon *n*. *n Luc. 11. 4.*
Matth. 18. 35;

Go. *Am ba beib y gweddiwn yny chweched deisyf?*

At Yn y chweched deisyf. *p*2 hwn *p*1w,
p Matth. 9. 13. *Et* nat arwata ni t b'ofedigaeath, eithc
p Matth. 26. 41. gwared ni rhag d'wz o, yr ydym yn
q Cor. 12. 8. 9. gweddio ar i dduw naill ai yn cadw ni
p Ephes. 3. 16. rhag ein tencio i bechod *p*, ai yn cynnal
c. 13. an gwaredu ni pan dentir ni *q*.

Go. *B*ib y mae cloedigaeth gweddi yr
 arglwydd yn i ddyf. *u* ni?

At. Mae cloedigaeth gweddi yr
 arglwydd yr hwn yw *T*angs eiddot ti
*p*1w r deirnas, ar nerth, ar gogoniant
*p*noes oesoedd, *Amen* r yn dytci i ni
q Dan. 9. 47. 19. gymmeryd calon i weddio oddiwrth
p 1 Chron. 29. dduw yn unig f, ac yn ein gweddian iw
q 11 12, 13. foliannu ef, gan ddodi iddo ef y deirnas,
p 1 Cor. 14. 1. y gallu, a gogoniant t; ac i dylliolaethu
q Luc. 22. 20, 21. ein dymuniad, an sicerwydd y cawn ein
 gwrande, yr ydym yn dywedyd, *Amen*.

Y deg gorchymynr, *Exod*. 20.

DUwa lefarodd yr holl ciriau hyn
 gan ddywedyd. mpsi *p*1w yr ar-
 glwydd dy dduw; yr hwn ath dug
 di allan o wlad yr Alpht, o dy y cae-
 thired.

1 Pa fydded it ddulwfaucrafl ger fy mron i.

2 Pa wna it ddolwgerfiedig, na llun dim ar y (ydd pny nefeedd uchod, nac ar y fyddo pa y ddaiar ifod, nac ar y fyddo pa y diwr tan y ddaiar. Pac ymgwymma fodynt, ac na wasanaetha hwynt: obiegid my a pr arglwyddo dy ddum wyf ddulw eideigus, yn ymweled ag andwretho y faduan ar y plant, hys y dyddedd ar beolwaredo genhedlaeth o rhyfannasant: ac yn gwnuthur frugaredo i filoedd, o rhyfannasant, ac a gadwant fyngochymnion.

3 Pa chymmer entw yz arglwyddo dy ddulw yn ofer: canys nid diuog gan pr arglwyddo yz hwn a gymmero ci entw ef yn ofer.

Co ia y dydd sabboth iwo sancteiddio ef. Chwe diwrnod y gweith, ac y gweith dy holl waith, ond y seithfed dydd yw Sabbath yz Arglwyddo dy ddulw: na wna ymddo ddolw gweith. fy di nath fab, nath ferch, nath wasanaethwz nath wasanaeth-ferch nath anifail, nath ddiethe ddyn a fyddo o felyn dy byrth: o herwydd melyn chwe diwrnod y gwnaeth yz arglwyddo y neso: dd ar ddaiar, y moz ar hyn

o! sydd ynddynt. ac a o! phlysgod y seith-
fed dydd : am hynny y bondit bled yz
arclwood y dydd Sabbath. ac at sanctioi-
god ef

5. Airthyddda dyddadath fam ; set p2
estyrinner dy ddyddiau ar y ddai-ryz ho y
wazyz arglwydd dyddu yn eithoddi i ti.

6. Pa ladd.

7. Pa wna odineb.

8. Pa ledzatta.

9. Pa ddo gam dyffiolacth yn erbyn
dy gymmydog

Pa ci wennych dy dy gymmydog ; ka
chewenych, wraig dy gymmydog. nai
wasana-thwz nai wa'aneeth ferch, nai
ych nai aspen, na dim ar sydd efodo dy
gymmydog.

Gweldi yr Arglwydd, Matth. 6.

FIn tad yz hwn wyt yn y nefoedd,
sanctiofder dy enw ; dyled dy deit-
nas : gwnecler dy ewyllis megis yn
yn nef, fellp ar y ddaiar hesp ; dyzo i
ni heddyw ein bara benryddiol ; a
madden i ni ein dyledion, fel y mad-
deuon ninen in dyled iwr, ac nac
arwain ni i bzoedigaeth eithr gwared
ni rhag dylw : canys efodot ti yw'r deit-
nas, a'z nerth, a'r gogoniant yn oes oes-
foed. AMEN. Y Credo,

Y Credo.

Credaf yn nuto das oll-gyfoetha-
 alog creawdwr nefa dafar. Ar yn
 Jesu Crist ei un mab ef, ein harg. wydd
 ri: y hwn a goed trwy y p'p'ys glan,
 a anes o far toz y: a odoedofod can
 Pontius. Pilatus; a roethoeiwyd, a
 fufarw, ac a gladdwyd, a odesynnodd
 i uffern, y trydydd dydd y p'p'ododd o
 feirw; a ef: cyhoedd i nesoed ac y mae
 yn eistedd ar ddeheuolau dwy da: oll-
 gygfoethaol o ddydd y daw i farnu byw
 a meirw. Credaf yn y p'p'ys glan, y
 Eglwyd lan gatholig cymmun y sanct,
 maddenant pechodau, cyfodiad y cnawd,
 ac byw i dfragwddol. Amen.

Er bod sylwedd yrathrawiaeth a gyn-
 hwyfyr yn y crvnoded aelwir yn gyffred-
 in, Credo y Apostolion, wedi ei osod
 allan yn helaeth yn y Catechism hwn
 yn gimint ac nad yw angen i beidiol
 rhoi i lawr y credo ei hun, etto fe ai cyf-
 syllwyd ar Catechism, nid megis pe bu-
 afei wedi ei wneuthur gan yr Apostolion,
 neu y dylid ei gyfrif yn ran or yscrithur
 lân, megis y deg goichymmun a gweddi
 yr arglwydd (llai o lawer yn weddi,
 megis y burhai pobl annallgar yn barod

iw wneuthur ef, ar deg gorchymmin)
ond oblegid mai sum-cryno or ffydd
Grifianogawl ydyw, yn eyslon a gair
duw, ac wedi ei ddeibyn o'r cynfyd yn
eglwyf Christ.

D I B E N.

---

*There is lately published these very useful Books
which are Printed for, and sold by Ed-
ward Brewster, at the Crane in S. Pauls
Church-yard.*

A Treatise of Faich, divided into
two parts. The first shewing the na-
ture. The second the life of faich ; both
tending to direct the weak Christian,
how he may possesse the Word of God
as his own : overcome temptations, bet-
ter his obedience, and live comfortably
in all estates. By that eminent servant
of Jesus Christ, Mr. *John Ball*.

— His large and small Catechisme, &c.
The Doctrine of the Bible, 12.

The Gospell New Creature, where-
in the work of the spirit is opened in a-
wakening the soul to the getting of par-
don of sin, and an Interest in Jesus Christ
with.

without which it is undone to all Eternity. Discovering the false refuges, and vain hopes for heaven, of ignorant & formal Professors in this nation; tending to rowze them out of their carnall security before it be too late. Wherunto is added by way of comfort to all dejected souls. The tempestuous soul calmed by Jesus Christ, &c. By *A. Palmer*.

An help to better hearts for better times; wherein the severall hinderances in the worship of God, are removed and suitable helps prescribed by *J. Angier*, Pastor at *Denton Chappel in Lancashire*. 12

Mr. Rogers Righteous mans evidence for Heaven. 120.

—— His good news from Heaven. 120.
An excellent Catechism, of *Mr. Ashbur Dent*, Entituled a Passe-time for Parents, &c.

Severall select Sermons of *M. Edmund Calamy*. Preached upon solemn occasions gathered into one volume, 40.

The Crucifying of the World by the Cross of Christ, with a preface to the Nobles, and Gentlemen, and all that are rich; directing them how they may be richer, by *Richard Baxter*, 40.

A Treatise of faith wherein is handled
the nature of the saving justifying faith,
in opposition unto counterfeit; divers
helps unto faith, are prescribed and hin-
derances thereunto removed by *W. N.* late
preacher of Gods Word at *Lees* in *Essex*,
in 4°.

Motives to a good life in two Sermons
by *Dr. Holliday*.

The Christians conflict by *M. Bonham*.

A Coadjuration Sermon by *M. Norman*.

The agreement of the associated Mini-
sters in the County of *Essex*

Directions to a Godly life by *Paul
Bain*.

———— His Christian letters ————

Four Practicall cates of conscience, of
daily use, resolved by *M. Tho. Shepherd*
of late *New England*, 12°,

Divine meditations by *M. Rayleigh*
Mount Labour by *M. Wilks*.

M. Randall on the 4th *Romans* 4°.

M. Elton on 7, 8, 9. *Romans*. fol.

M. Hildersham on 4th *John*.

Cum multis alijs.

There is now in the Presse a Practicall Com-
mentary on *Joh. 17.* by one *M. Newton* of *Tayn-
ton* fol.

FINIS.

d

3

e

f

s

n.

n.

i.

ul

of

d

ne

ns